

ד"ר ורד לב כנען

אוניברסיטת חיפה
הפקולטה למדעי הרוח
החוג לספרות עברית והשוואתית
תשס"ט סמסטר ב'

המיתולוגיה היוונית והרומית

1. מבוא: מיתוס, מיתוגרפיה, מיתולוגיה

א. מיתוסי בריאת העולם, אלים, אדם ומפלצות

2. שפת המיתוס

הסידוס, תיאוגוניה, 1-616. בראשית, פרק א'.
קריאה מומלצת: ש. שקולניקוב, תולדות הפילוסופיה היוונית: הפילוסופים הקדם-סוקראטיים, יחדיו (1981): 2-33. ב. בטלהיים, קסמן של אגדות ותרומתן להתפתחותו של הילד, רשפים (1994): 9-39.

G.S. Kirk, *The Nature of Greek Myths*, 7

Penguin(1974):13-3

3. מיתוס בריאת העולם בפילוסופיה ובשירה

אפלטון, טימאיוס, (עמודים 31-530) אובידיוס, מטמורפוזות, 1, 1-89.
קריאה מומלצת: אפלטון, טימאיוס, כתבי אפלטון, תרגם י. ליבס, כרך ג', שוקן, (1966): 531-517.

4. הראיה הנוסטלגית של המיתוס: דורות האנושות

הסידוס, מעשים וימים, 201-106. אובידיוס, מטמורפוזות, 1, 243-89.
קריאה מומלצת: קאטולוס, שירי קאטולוס, תרגמו ר. בירנבאום וד. וייסרט, מוסד ביאליק, (1989): שיר 64.

5. עולם השאול

הומרוס, אודיסיאה, ספר 11.
קריאה מומלצת: ורגיליוס, אינאס, ספר 6.
עבודת הכנה: איקסיון, טנטולוס וסיזיפוס.

ב. מיתוסים של גבריות ונשיות

6. המיתוס של דמטר ופרספונה

שירים הומריים, "ההמנון לדמטר".
קריאה מומלצת: אייסקילוס, המבקשות מחסה, מתוך שבע הטרגדיות, תרגם ש. דיקמן, מוסד ביאליק (1965).
עבודת הכנה: איו ואירופה.

7. מיתוס האִיִּשָּׁה הראשונה
בראשית, פרקים א'-ג'. הסידור, מעשים וימים, 1-105. תיאוגוניה 507-616.

8. מיתופואסיס: הבדלי המינים
אפלטון, המשתה, 110-116. סימונידס מאמורגוס (מתורגם בנספח לאוריפידס, מדיאה, תרגום א. שבתאי.
אייסכילוס, אגממנון, נושאות הנסכים, נוטות החסד. אובידיוס, מטמורפוזות, 1, 244-515.

9. גיבורים וגיבורות מיתולוגיים
הומרוס, איליאדה, ספר 1, 16, 22. הומרוס, אודיסאה, 1, 6, 8, 9, 10, 11, 19, 23.
קריאה מומלצת: אוריפידס, היפוליטוס, תרגום א. שבתאי, שוקן.

ג. ארוס ואפרודיטה

10. הולדת ארוס
הסידור, תיאוגוניה, 155-206. הומרוס, אודיסאה, 8, 266-366.
שירים הומריים, ההמנון לאפרודיטה (תורגם בנספח לאיפיגניה באוליס, תרגום א. שבתאי).
קריאה מומלצת: אוריפידס, היפוליטוס, תרגום א. שבתאי, שוקן.

11. מאפרודיטה לונוס
ורגיליוס, אינאיס, ספר 1, תרגום ש. דיקמן.

12. אלגורית האהבה
אפלטון, המשתה 129-141. אפוליאוס, "אמור ופסיכה".

ד. אמנים מיתולוגיים ושפת האמנות

13. המוזות ומחוזות ההשראה
הסידור, תיאוגוניה, 1-115. הומרוס, איליאדה, 2, 484-494.

14. מיתוסי אמנים
אובידיוס, מטמורפוזות ספר 6. ספר 8, 152-235. ספר 10, 85-1. ספר 10, 243-297.
עבודת הכנה: ארכנה, פילומלה, דידאלוס, אורפאוס ופיגמליון.

ביבליוגרפיה

מקורות

- אובידיוס, *מטמורפוזות*, תרגום ש. דיקמן, מוסד ביאליק, 1965.
אוריפידס, *היפוליטוס*, תרגום א. שבתאי, שוקן, 1992.
אוריפידס, *מדיאה*, תרגום א. שבתאי, שוקן, 1983.
אייסכילוס, *המבקשות מחסה*, מתוך *שבע הטרגדיות*, תרגום ש. דיקמן, מוסד ביאליק, 1965.
אייסכילוס, *אגממנון*, תרגום א. שבתאי, שוקן, 1990.
אייסכילוס, *נושאות הנסכים*, תרגום א. שבתאי, שוקן, 1990.
אייסכילוס, *נטות החסד*, תרגום א. שבתאי, שוקן, 1990.
אפוליאוס, "אמור ופסיכה", מתוך א. נוימן, אמור ופסיכה, תרגום י. ברונובסקי, ספריית הפועלים, 1981.
אפלטון, *המשתה*, תרגום מ. פינקלברג, חרגול, 2001.
אפלטון, *טימאיוס*, כתבי אפלטון, כרך ג', תרגום י. ליבס, שוקן, 1965.
הומרוס, *איליאדה ואודיסיאה*, תרגום ש. טשרניחובסקי, עם עובד, 1987.
הומרוס, *אודיסיאה*, תרגום א. כהנא, כתר, 1996.
שירים הומריים, תרגום ש. שפאן, מוסד ביאליק, 1956.
הסידוס, *שירת הסידוס*, תרגום ש. שפאן, מוסד ביאליק, 1956.
ורגיליוס, *אינאיס*, תרגום ש. דיקמן, מוסד ביאליק, 1962.

ספרות מחקר

- המילטון ע. *מיתולוגיה*, מסדה, 1982.
ון פול, האם היוונים האמינו במיתוסים שלהם? *אוניברסיטת תל-אביב*, 2002.
פינק ג. *מי ומי במיתולוגיה העתיקה*, הד ארצי, 1998.
שבתאי א. *המיתולוגיה היוונית*, ספרי תל-אביב, 2000.
ורד לב כנען ומיכל גרובר פרידלנדר, *הקול והמבט: בין פילוסופיה וספרות, קולנוע ואופרה, מיתוס ומשפט*, רסלינג, 2002.

- Burkert, W., *Greek Religion*, Harvard, 1985.
Carpenter, T.H., *Art and Myth in Ancient Greece*, Themes and Hudson, 1991.
Graves, R., *Greek Myths*, Penguin, 1955.
Kereny, C., *The Gods of the Greeks*, Penguin, 1951.
Kitto, H.D.F., *The Greeks*, Penguin, 1951.
Lefkowitz, M.R., *Women in Greek Myth*, London, 1986.
Panofsky, D&E., *Pandora's Box*, Bollingen, 1956.
Rose, H., *A handbook of Greek Mythology*, Methuen, 1964.
Vernant, J-P., *Myth and Society in Ancient Greece*, Methuen, 1980.